

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Відділення поліції № 1 Вижницького районного відділу поліції
Головного управління Національної поліції
в Чернівецькій області**

16.09.2024

м. Чернівці, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.08.2024 групою НПМ здійснено відвідування Відділення поліції № 1 Вижницького районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області (далі – відділення поліції, підрозділ поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Ісопенко Ірина Юльянівна, представник Уповноваженого у Чернівецькій області (керівник групи НПМ);

Пітей-Маляр Аліна Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сидоренко Олександр Олегович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лупу Аріна Віталіївна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю.

Третьяков Віктор Володимирович, представник громадської організації.

Відділення поліції знаходиться за адресою: селище Путила, вулиця Українська, 128, Вижницький район, Чернівецька область, 59100.

Начальник відділення поліції – Явніцкий Сергій Танасійович.

Відділення поліції розміщено у двоповерховій будівлі.

При вході в будівлю розміщено табличку з найменуванням підрозділу поліції (фото 1).

У відділенні поліції впроваджено у діяльність систему обліку усіх дій із затриманими особами – інформаційну підсистему «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

На першому поверсі облаштовано вестибюль, чергову частину, кімнату для затриманих, фронт-офіс, кімнату для прийому громадян, зелену кімнату для роботи із дітьми та підлітками, кімнату для проведення слідчих дій, кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником, кімната для проведення інтерв'ю із затриманими (фото 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13).

У вестибюлі розміщено у доступному місці інформаційні стенди з довідковою інформацією, каналів комунікації з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, графік прийому громадян, та інша довідкова інформація (фото 3). А також забезпечено питний режим, наявний кулер (фото 4).

Введено до штату та призначено на посаду інспектора з дотримання прав людини.

До програм підготовки включено навчальні матеріали та інформація про заборону катувань та інших видів неналежного поводження.

Під час відвідування відділення поліції, затримані особи не утримувались.

У 2024 року співробітниками відділення поліції затримано: за вчинення адміністративних правопорушень 9 осіб, за підозрою у вчиненні злочину 9 осіб. З них 1 особа неповнолітня.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування відділення поліції групою НПМ здійснено 22.10.2020.

За результатами попереднього відвідування надано наступні рекомендації.

Головному управлінню Національної поліції в Чернівецькій області щодо усунення виявлених недоліків:

1. за викладеними фактами провести службове розслідування та вжити заходи для усунення наявних порушень вимог законодавства;
2. розглянути можливість та вжити заходи щодо обладнання входу до підрозділу поліції пандусом відповідно до Державних будівельних норм.
3. організувати встановлення кнопки виклику перед сходовим маршем до входу у відділення поліції;
4. організувати обладнання у відділенні поліції кімнати для проведення слідчих дій та кімнати для конфіденційного побачення затриманого із захисником відповідно до діючих нормативних актів;
5. забезпечити підрозділ поліції дезінфекційними килимками або їх аналогами.

Начальнику Відділення поліції № 1:

1. вжити заходів щодо забезпечення достатнього освітлення в коридорах і приміщеннях підрозділу поліції та встановлення інформаційних табличок на службових кабінетах працівників поліції;
2. організувати нанесення на сходові марші контрастні смуги, які попереджають про початок і кінець сходового маршу людей з порушеннями зору;
3. організувати проведення навчання працівників чергової частини відділення поліції щодо визначення статусу громадян (відвідувач, запрошений, доставлений), порядку внесення відомостей в службові документи (журнали, книги);
4. вжити заходів щодо усунення недоліків із забезпечення права громадян на захист, зокрема щодо повторного повідомлення регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги про затримання особи у випадку неприбуття адвоката після першого негайного інформування про затримання особи відповідно до пункту 8 Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання,

адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363;

5. забезпечити вільний доступ відвідувачів до інформації щодо можливості звернутися із заявою, скаргою або пропозицією до органів прокуратури, до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або його представників на місцях тощо із зазначенням контактних даних та наданням зразків відповідних звернень;

6. вжити заходів щодо забезпечення питного режиму відвідувачів у підрозділі поліції;

7. забезпечити відділення поліції укомплектованими медичними аптечками для надання домедичної допомоги особам у разі потреби;

8. організувати утилізацію медичного препарату «Валідол-Лубнифарм» відповідно до Правил утилізації та знищення лікарських засобів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.04.2015 № 242;

9. організувати проведення температурного скринінгу, огляду та опитування працівників відділення поліції та відвідувачів перед входом до установи та фіксацію допуску/недопуску до роботи персоналу з ознаками підвищеної температури, хворобливого стану у відповідному журналі;

10. забезпечити дотримання працівниками підрозділу поліції та відвідувачами маскового режиму.

У ході відвідування встановлено, що рекомендації виконані у більшій мірі.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

1. При вивченні протоколів про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину (далі – протокол) встановлено невідповідність вимогам кримінального процесуального законодавства.

Так, у порушення статті 104, частини 5 статті 208, 209, 210 Кримінально-процесуального кодексу України (далі – КПК України) службові особи відділення поліції у протоколі не зазначають інформації щодо фактичного місця затримання. Зокрема, у протоколах затримання Бакрева О. І., Крашеніннікова Б. С., Крашеніннікова О. С. місце затримання не зазначено. У протоколах затримання Скидана І. М., Господарюка Ю. І. місце затримання вказано приміщення відділення поліції. Здійснивши звірку із відомостями внесеними до Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених встановлено, що Господарюк Ю. І. (запис 622) у графі 6 потрапив до відділення поліції вже у статусі «затриманий». Така невідповідність дають підставу сумніватися у тому чи дійсно Господарюк Ю. І. затриманий у відділенні поліції чи в іншому місці та доставлений до відділення поліції.

Факти порушень прав затриманих щодо не фіксації у протоколах необхідної інформації вже знайшли своє відображення в рішеннях Європейського суду з прав людини (справа «Кушнір проти України»), який також відзначав, що відсутність фіксації такої інформації, як дати, часу та місця затримання, ім'я затриманого, підстави для затримання та ім'я особи, яка здійснила затримання, повинні розглядатися як недотримання вимоги щодо законності та невідповідність самій меті статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

2. Всупереч вимогам частини 4 статті 208, статті 213 КПК України у окремих протоколах про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину (від 06.03.2024, 08.03.2024, 29.04.2024) не відображено підтверджуючої інформації про повідомлення затриманим чи уповноваженою службовою особою, яка здійснила затримання, про затримання та місце перебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором затриманої особи.

3. Під час відвідування встановлено порушення ведення Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до відділення поліції, зокрема кориговано записи № 158, 159 280, 623.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

4. Незважаючи на те, що відділення поліції щокварталу направляє акт звірки відомостей щодо кількості переданих та зареєстрованих повідомлень про випадки затримання осіб Західному міжрегіональному центру з надання безоплатною правничої допомоги, адвокати часто прибувають із затримкою або взагалі не з'являються (акти звірки від 03.04.2024 № 1964/123/49/0_-2024 та 05.07.2024 № 3704/123/49/02-2024). Така практика негативно впливає на дотримання права затриманих на своєчасний та ефективний захист на ключовому етапі кримінального провадження, що ставить під загрозу дотримання прав людини та стандартів справедливого судочинства.

5. Встановлено порушення ведення Журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим. У записі під № 19 Журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим графі «Дата, час та підстави затримання» внесено не коректні відомості – дату народження затриманої особи, а не дату затримання. Запис № 17 у графах «Дата і час повідомлення до центру з надання безоплатної правової допомоги», «Дата і час прибуття адвоката» кориговано годину повідомлення центру та прибуття адвоката.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції про права осіб з інвалідністю, ратифікована Законом України №1767-VI від 16.12.2009, стаття 21 Конституції України).

5. У санітарно-гігієнічному приміщенні не встановлено поручні чи штанги поруч з умивальником (фото 16), що є недотриманням вимоги закріпленою пунктом 11.6 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення».

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Керівнику Західного міжрегіонального центру з надання безоплатною правничої допомоги:

1.1. вжити заходи реагування щодо забезпечення затриманим права на правничу допомогу.

2. Начальнику Відділення поліції № 1 Вижницького районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області:

2.1. забезпечити фіксацію місця затримання відповідно до частини 5 статті 208, 209, 210 Кримінально-процесуального кодексу України;

2.2. відображати підтверджуючу інформацію про повідомлення затриманим чи уповноваженою службовою особою, яка здійснила затримання, про затримання та місце перебування затриманого близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором затриманої особи;

2.3. вжити заходів щодо належного ведення Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до відділення поліції та Журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги;

2.4. забезпечити у санітарно-гігієнічному приміщенні поручні чи штанги поруч з умивальником;

2.5. вжити заходи реагування щодо налагодження взаємодії із Західним міжрегіональному центру з надання безоплатною правничої допомоги;

2.6. вжити заходів щодо належного ведення Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених у відділенні поліції.

Додатки:

1. фотоматеріали на 5 арк. у 1 прим.

**Керівник групи НІМ
Представник Уповноваженого
у Чернівецькій області**

Ірина ІСОПЕНКО

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

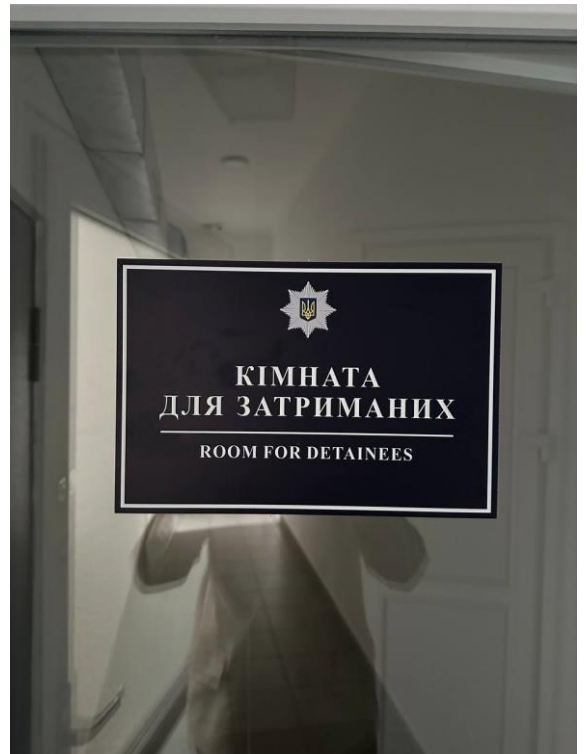

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

Фото 16

